

เชื่อกกรรม

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๖

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : เรื่อง “คำสาปแข่งมีจริงไหม”

กราบเรียนท่านอาจารย์ค่ะ หนูขอสอบถามข้อสงสัยค่ะ

ตามหลักพระพุทธศาสนา ชีวิตของคนเราขึ้นอยู่กับ การกระทำคือกรรมของตนเองเป็นหลัก แต่หากว่ามีคนสาปแข่งเราให้พบความวิบัติเสียหายด้วยแรงเค้น ใดๆ ที่เราไม่ได้ทำผิด คิดร้ายกับเขาเลย

๑. คำแข่งนั้นจะมีผลกับเราไหม โดยเฉพาะยังคนที่แข่งเราชอบนั่งสมาธิ มีพลังจิตที่เข้มแข็ง ขณะที่เราไม่ได้นั่งสมาธิเลย

๒. คนที่แข่งเราจะได้รับผลที่ตนเองชอบแข่งคนอื่นไหม เช่น เขาแข่งให้คนโดนรถชน แล้วคนแข่งจะได้รับผลอย่างไร เพราะหนูสงสัยว่า ระหว่างกรรมดีกับคำแข่ง อันไหนจะส่งผลมากกว่ากันคะ ขอบพระคุณ

ตอบ : นี้พูดถึงคำถามนะ คำถามของเรา เห็นไหม โดยสังจะ คำถามมันมีคำตอบในตัวมันเองอยู่แล้ว บอกว่าในพระพุทธศาสนาสอนเรื่องการกระทำไม่ใช่หรือ ในพระพุทธศาสนา สอนเรื่องกรรมไม่ใช่หรือ

ในพระพุทธศาสนาที่สอนเรื่องกรรม เรื่องการกระทำ คนเรามีการกระทำ ทำดีมันผลตอบสนอง ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว มันเป็นความจริงอยู่แล้ว นี่คำตอบมันมีอยู่ในคำถามอยู่แล้ว

แต่นี้เพียงแต่ว่าเวลาถามมา ทุกคนถามแล้ว ทุกคนมีความสงสัยถึงได้ถามมา พอถามมาแล้ว ถ้าเราจะตอบโดยที่ว่าเป็นพระพุทธรศาสนาล้วนๆ มันก็บอกว่านี่ใช่

การทำ พระพุทธเจ้าสอนให้เชื่อเรื่องกรรม เรื่องการกระทำ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว สอนตรงนี้ แล้วสอนเรื่องอริยสัจ สอนเรื่องสัจจะความจริง สอนให้คนพ้นจากทุกข์ ถ้าพ้นจากทุกข์ เรื่องแบบนี้ เรื่องคำถามนี้ไว้สาระมากเลย ไว้สาระ เห็นไหม

หลวงตาท่านสอนไว้ประจำ ให้ดูใจเรา ให้ดูตัวตนของเรา เรื่องของคนอื่นเป็นเรื่องของเขา เรื่องของคนอื่น เราไม่ต้องไปยุ่งกับเขา มันเป็นเวรเป็นกรรมของสัตว์โลก เขาคิดอย่างไรมันเรื่องของเขา เรื่องของเราคือดูใจของเรา นี่พูดถึงนักปฏิบัติ

แต่โดยสังคัมทั่วไปมันก็มีความสงสัยเป็นธรรมดา ถ้ามีความสงสัยเป็นธรรมดา มันต้องย้อนกลับไปไง มันย้อนกลับไปว่า ก่อนที่พระพุทธศาสนาจะเข้ามาสู่สุวรรณภูมิ ในสุวรรณภูมิเขานับถือศาสนาอะไร ก่อนจะมีศาสนาในโลกนี้มันก็มีศาสนาผี เขาเชื่อผีเชื่อสาง เขาเชื่อคำสาปแช่ง เขาเชื่อเรื่องอย่างนี้ เรื่องพระเจ้าของเขา

ฉะนั้น ในเมื่อศาสนาเริ่มต้นมันศาสนาเรื่องผี ในปัจจุบันนี้ก็ยังมีผีกันอยู่ ทั้งๆ ที่เป็นชาวพุทธ เห็นไหม ทรงเจ้าเข้าทรงนี่ผีทั้งนั้นนะ นี่เรื่องผีเรื่องสางทั้งนั้นนะ พวกทรงเจ้าเข้าทรง เรื่องจิตวิญญาณเรื่องผีทั้งนั้นนะ ทำไมคนเชื่อล่ะ

ทีนี้พอคนเชื่อเพราะอะไร เพราะความเชื่ออันนั้นมันทำให้เป็นความจริงขึ้นมาได้ ถ้าเราไม่เชื่อ เราไม่เชื่อมันก็อยู่ข้างนอก มันไม่เกี่ยวอะไรกับเราหรอก แต่เพราะเราไปเชื่อ ไปเชื่อคือการยอมรับ เห็นไหม เหมือนกฎหมาย กฎหมายถ้าบังคับใช้ไม่ได้ กฎหมายก็บังคับเราไม่ได้ แต่กฎหมายนี้กฎหมายบังคับใช้ เรายอมรับความบังคับใช้อันนั้นมันก็เป็นอันนั้น นี่ก็เหมือนกัน เราไปเชื่อเรื่องอย่างนี้ เรื่องผีเรื่องสางไป เรื่องคำสาปแช่ง เรื่องต่างๆ ทีนี้คำสาปแช่งมีไม่มีล่ะ

ไม่มีพระพุทธศาสนาก็มีคนเกิดคนตาย มีพระพุทธศาสนาก็มีคนเกิดคนตายเหมือนกัน ไม่มีพระพุทธศาสนาก็มีคนเกิดคนตายมาแล้ว พระพุทธเจ้ามาเกิด ไม่มีพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าก็มาเกิด พอมาเกิดแล้ว พระพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วศาสนาพุทธถึงได้เกิดขึ้น ก่อนที่พระพุทธเจ้าจะเกิดก็มีคนเกิดคนตายเหมือนกัน พระพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้วสอนพวกเราที่มีคนเกิดคนตายเหมือนกัน นี่ไง เพราะว่ามีคนเกิดคนตาย ผลของวิญญู

เราจะบอกว่า ผลของวิญญะมันมีของมันอยู่อย่างนั้น ถ้าผลของวิญญะมีอยู่อย่างนั้น มีคนเกิดคนตาย ก่อนที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะตรัสรู้ธรรมก็มีคนเกิดคนตายเหมือนกัน เขาก็เชื่อถือของเขาไป เชื่อถือตามโบราณที่เขาเชื่อถือกันมา

แต่พอพระพุทธเจ้าเกิดขึ้นนะ **อทาลี เม อทาลี เม** เวลามีคนตาย พระพุทธเจ้าสอนไปอย่าเสียใจ อย่าร้องไห้ อย่าคร่ำครวญ สิ่งที่คนตายก็ตายไปแล้ว ให้ทำคุณงามความดีแล้วแผ่กุศลให้ถึงกัน คนเกิดคนตายเขาก็ตายไปแล้ว เราจะคร่ำครวญต่อไปมันเป็นอดีตอนาคต มันไม่เป็นปัจจุบัน

ถ้าเป็นปัจจุบัน เรามีสติปัญญาใช้ใหม่ ในเมื่อคนใกล้ขีดเราตายไป เราก็เสียใจเป็นธรรมดา สิ่งที่เรามีความกระทบกระเทือนเป็นธรรมดา แล้วธรรมดา เราจะช่วยเหลือกันอย่างไรละ เราจะช่วยเหลือเจือจางกันอย่างไร ช่วยเหลือเจือจางกันไป เราก็อุทิศส่วนกุศลไปนี่เป็นเรานะ

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ท่านมีธรรม ธรรมของท่าน ท่านแผ่เมตตาของท่าน ท่านช่วยได้นะ ท่านทำให้พ้นจากสิ่งที่ตนรกขึ้นมาเป็นชั้นๆ ได้ มันทำได้ แต่กรณีอย่างนั้นมันเป็นกรณีพิเศษของแต่ละบุคคล แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาสอนนี่สอนอริยสัจ สัจจะสัจจะคือความเสมอภาคที่เป็นอย่างนี้ทุกๆ คน เท่าๆ กัน เท่าๆ กันแล้ว เห็นไหม

ทีนี้ว่าคำสาปแช่ง คำสาปแช่งมันจะมีผลไหม คำสาปแช่งจะมีผลไหมละ ในเมื่อเราเชื่อกกรรม เราทำดี ถ้าทำดีนะ ดูพระนะ ดูครูบาอาจารย์เราอยู่ในป่า เวลาเข้าป่าเข้าเขาไป คนที่เข้าป่าเข้าเขาเขามีวิชาอาคม ทางนายพรานเขามีวิชาอาคมของเขา แต่เวลาครูบาอาจารย์เราเข้าป่านะ เรามีศีลเป็นเครื่องคุ้มครอง มีศีล ศีลนี้มันปกป้องได้หมดเลย เรามีศีล เรามีความสะอาดบริสุทธิ์ นี่ไง ทำดีได้ดีไง

ถ้าเรามีศีลคือความปกติ เขาจะสาป เขาจะแช่ง เขาจะเล่นของ เขาจะปล่อยของ เรื่องของเขา เราไปห้ามใจใครไม่ได้หรอก เราทำดีนะ ก็มีคนอื่นไม่เห็นด้วย เราทำความชั่ว เขาก็ไม่เห็นด้วย แต่เขาก็อยากให้เราทำ เพราะเราทำชั่ว แต่เขาก็ไม่เห็นด้วย ทำดีทำชั่วมันไม่มีใครเขาเห็นด้วยกับเราหรอก ฉะนั้น เวลาเรามีศีล มีศีลคุ้มครอง ถ้ามีศีลคุ้มครองนะ สิ่งที่ว่าคำสาปแช่งอะไรนี้ คำสาปแช่งจะมีผลไหม

ถ้าคำสาปแช่งในการปฏิบัติเข้มข้น ไม่มีผล มันเป็นผลของการสาปแช่งของเขา แต่ในทางวิญญะมันมีผล มันมีผล คำว่า “มีผล” ของเขา เพราะเขาสาป เขาแช่ง เขามีกรรมใช้ใหม่

อ้าว! ถ้าแลกอย่างนั้น สินค้าที่เอามาฉันมีค่าน้อยกว่าถาดนี้เยอะมากเลย ถ้าจะแลกอย่างนั้น สินค้าทั้งหมดยกให้หมดเลย แลกถาดทองคำนั้นไป เพราะว่าเป็นคนซื้อตรงใจ ซื้อตรงก็แลกถาดนั้นไป ถาดนั้นเป็นถาดทองคำมีค่ามาก

เทวทัตก็ไปทั่ว ไปแลกสินค้ำมาก็จะย้อนกลับมาเอาใจ พอย้อนกลับมาก็จะมาแลกเปลี่ยนบอกถาดนั้น ไม่มีค่า จะเอาสินค้ำมาแลกแทนนี้ก็พอ

ผู้เฒ่านั้นบอกว่า พ่อค้าคนนั้นเขาได้แลกเปลี่ยนไปแล้ว เขาได้เอาถาดทองคำไปแล้ว

เทวทัตมีความโกรธแค้นมาก กำทรายขึ้นมากำหนึ่ง แล้วปล่อยทรายที่กำมา ว่าจะอาฆาตแค้นไปทุกภพทุกชาติ เหมือนกับดั่งเม็ดทรายนี้ แล้วก็ผูกอาฆาตแค้นมากับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฉะนั้น พอการเวียนว่ายตายเกิดมา เทวทัตกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลยกลายเป็นคูเวรคูกรรมกันมาตลอด นี่ผลมันมีไหม

ถ้าบอกว่ามันไม่มี ผลการผูกโกรธมันไม่มี ไม่มีหรอก สิ่งที่มีการสาปแช่งด้วยอาฆาตแค้นนี้มันไม่มีผลหรอก มันไม่มีผล ถ้าไม่มีผล เทวทัตกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าผูกโกรธกันมาตั้งแต่นั้นนะ เริ่มต้นตั้งแต่ผูกอาฆาตกันมา แล้วก็ส่งต่อมา เกิดตายๆ กันมา ไม่มีต้น ไม่มีปลาย จนชาติสุดท้าย ชาติสุดท้ายขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาเกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เทวทัตมาเกิดเป็นลูกพี่ลูกน้องขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นลูกพี่ลูกน้อง

ถึงเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าออกบวช องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เป็นพระอรหันต์ เป็นศาสดา เทวทัตมาขอบวช นี่เทวทัตมาขอบวช

สุดท้ายแล้ว เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารถนาเป็นพระโพธิสัตว์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้ถึงอนาคตตั้งสัจจะ แต่เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า การผูกโกรธกันมา การเป็นคูเวรคูกรรมกันมานั้นส่งผลมามาก ทีนี้ส่งผลมามาก พอมาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ เป็นศาสดา ไม่มีแรงอาฆาตแค้น ไม่มีสิ่งใด มีแต่ความเมตตา มีแต่ความรู้สึกลับใจกัน ฉะนั้น เอาเทวทัตเข้ามาอยู่ด้วย แล้วเทวทัตก็มาแสดงฤทธิ์ใจ

ถึงเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ไม่มีโต้ตอบสิ่งใด จนเทวทัตคิดได้เอง คิดได้เอง จะมาขอขมาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่มาแหวะที่หน้าประตูเชตะวัน จะไปล้าง

ตัวก่อน พอก้าวลงจากแคร่ ธรณีสูบไปเลย เพราะได้ทำร้ายองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เยอะมาก นี่พูดถึงว่ากรรม กรรมที่เขาทำมา แต่ผลมันมีไหม ผลมันมีไหม

ผลมันมีแต่เขา มันไม่มีกับเรา เพราะเราเป็นชาวพุทธใช้ไหม เราเอาที่ปัจจุบันนี้ไง เราเอาที่ปัจจุบันนี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ฉะนั้น สิ่งที่คำถามเขาดามอารมณ์บทบาท เห็นไหม “หนูมีความสงสัยว่า ตามหลักพระพุทธศาสนา ชีวิตของคนเราก็ขึ้นอยู่กับการกระทำ เรื่องกรรมของตนเองเป็นหลักไม่ใช่หรือ แล้วคำสาปแช่งของคนอื่นมันจะมีผลไหม”

คำสาปแช่งเป็นเรื่องของเขา ใครทำร้ายคนอื่นเท่ากับทำลายตัวเขาเอง เขาสาปแช่งมันก็เป็นผลของเขาเอง ถ้าผลของเขา เขาจะสาปแช่งมันเรื่องของเขา เราจะไปห้ามว่า เราเกิดมาแล้วจะไม่ให้คนสาปแช่งเลย จะไม่ให้คนผูกโกรธเราเลย จะไม่ให้มีคนคิดร้ายกับเราเลย มันไม่มีหรอก

ทำดีได้ดี ทำดีกับใคร ทำดีที่ไหน ทำดีแล้วคนอื่นเขาเห็นว่าเราทำดี เขาก็ไม่พอใจ ไม่พอใจมันก็เรื่องของเขา เราก็ต้องมีความหมั่นเพียรของเรา พอเราทำดี เขาบอกคนนี่ทำดีแล้วไม่ดี เราก็จะเลวไปเหมือนเขา มันก็ไม่เป็นประโยชน์อะไรกับเรา

สังคมมันเป็นแบบนี้แหละ ผลของวิญญูๆ เราจะมีหลักใจมากไหม ถ้าเรามีหลักใจของเรา เราจะไม่แก้ปัญหานี้ ปัญหานี้ปัญหาเล็กน้อยมาก เขาเรียกโลกธรรม ๘ ใจ เวลาครูบาอาจารย์ของเรา ถ้ามีใครติฉินนินทา มีใครต่างๆ มีใครจะปองร้ายอย่างไรก็เรื่องของเขา

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เทวทัตกลิ้งหินลงมา มันไม่โดนหรอก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้ทุกอย่าง เพียงแต่ว่าสงสารว่าเทวทัตเขาผูกโกรธขนาดนั้น ก็เอาทำให้เศษหินมันกระดอนมาโดน ห้อพระโลหิตคือห้อเลือด เท่านั้นนะ ให้เขาสมความปรารถนาเขา เขาพยายามจะฆ่า เขาพยายามจะทำ เขาจะแย่งชิง เขาทำเต็มทีของเขา นั่นมันเรื่องของเขา สุดท้าย ผล เห็นไหม ธรณีสูบเลย

ไอนี้ก็เหมือนกัน มันเรื่องของเขา ๑. เราห้ามความที่เขาทำไม่ได้ ๒. ในเมื่อเราเป็นบริษัท ๔ อุบาสก อุบาสิกา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากศาสนาไว้กับเรา ฝากศาสนาไว้กับภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา คำว่า “ฝากศาสนาไว้” มันมีธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรายึดอันนั้นไว้

เห็นไหม เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร แต่ทำยากนะ เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร ใครจะมีเวรมีกรรม เราก็ให้อภัยเขา อโหสิกรรมกับเขา เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร ถ้าเราจองเวรจองกรรมกันต่อไป ไม่จบหรือ เราละกัน เราละกันของเรา

ถ้าเราละกันนะ ใหม่ๆ มันจะคืนมาก วิทยาศาสตร์ไง ก็เขาทำๆ เราไม่ได้ทำ เขาทำ เราคิดได้ทุกอย่าง แต่ถ้ามันเป็นเวรเป็นกรรมนะ อืม! ยกให้เขาเถอะ มันเป็นเวรกรรมของเราเอง จบสิ้นกันเท่านั้น ทำแต่ความดีของเราไป จบ แค่นี้จบ แล้วจบแล้วนะ แล้วเราก็ทำดีของเรา ทำดีตรงไหนล่ะ

ทำดี ชีวิตเรา เราก็ปากกัดตีนถีบ เราก็ทำคุณงามความดี ทำดีคือทำความซื่อสัตย์ ความซื่อตรงนั่นล่ะคือความดี ความสุจริตคือความดี เราทำความสุจริต ความซื่อตรง ความซื่อสัตย์ของเรา เราทำคุณงามความดีของเราไป ชีวิตนี้มันจะทุกข์มันจะยาก มันจะขาดแคลนอย่างไร เราก็ไปเส้นทางนี้แหละ เพราะเราไม่สร้างเวรสร้างกรรมไปมากกว่านี้ อีกแล้ว แล้วถ้ามันเข้าถึงทาง มันปฏิบัติไปแล้วนะ ถ้ามันสิ้นสุดแห่งทุกข์ไปมันก็จบ ถ้าไม่สิ้นสุดแห่งทุกข์ไป เราก็สร้างอำนาจวาสนาบารมีของเราไป

นี่พูดถึงว่า เขาว่า “มันจะมีผลในพระพุทธศาสนาไหม”

มันมีผลในการผูกอาฆาตมาดร้าย ถ้าเขาไม่ละกันของเขา แต่ถ้าในเชิงปฏิบัติมันไม่มีผล มันไม่มีผลกับเรา เราปฏิบัติของเราได้ ใครชื่นชมเรา เราก็ปฏิบัติ ถ้าเราปฏิบัติไม่ดี ใครชื่นชมเรา เราก็ล้มลุกคลุกคลาน ถ้าเราปฏิบัติของเรา ใครสาปแช่งเราขนาดไหน ถ้าเราปฏิบัติได้ดีของเรา เราก็ไปของเราได้ มันอยู่ที่เราปฏิบัติของเราเอง

ฉะนั้น สิ่งที่เขาทำมันเท่ากับทำร้ายตัวเอง คำว่า “แรงแค่น” ถ้าเราไม่ได้ทำผิดคิดร้ายจะเป็นอย่างนั้นไหม

ไม่เป็น เพราะคำว่า “เราไม่ได้ทำผิดคิดร้ายอย่างนั้น” เขาจะว่าอย่างไร เขาจะพูดขนาดไหน แต่เราไม่เป็นแบบนั้น นี่โลกธรรม ๘ ถ้าเราไม่เป็นแบบนั้น มันก็เป็นลมปากของคน แต่ถ้าเราไม่มีจุดยืน เขาว่าอย่างไรเราก็ห้วนไหว เราก็ทุกข์ยาก เราก็ห้วนไหว แต่ถ้ามีครูบาอาจารย์ของเราท่านปฏิบัติแล้วท่านจะไม่ห้วนไหวกับเรื่องอย่างนี้ ท่านบอกว่าลมปากของคน

ใต้เสื้อกันหนาว ลมหนาวเวลามันพัดมาหนาวขนาดนี้ แต่ลมปากของคนเวลามันพัดมาที่ อู้อู! หัวใจนี้สั้นไหวไปหมดเลยเนาะ ลมปากของคนมันพุดมาที่ โอ้อโฮ! มันเจ็บมาก โลกธรรม ๘ แต่ถ้าเรามีจุดยืนแล้วนะ มันไม่หวั่นไหวใจ ก็ไม่ได้ทำ

ทีนี้มันเป็นเวรกรรมนะ ทางวิชาการเขาบอกว่า คนที่ไม่ได้ทำผิดคิดคุกก็เยอะมาก ไม่ได้ทำความผิดนะ แต่เขาสร้างหลักฐานให้ผิดคุก ไม่ได้ทำเลยก็มี ถ้าอย่างนั้นเราไม่ได้ทำ แต่ทำไมมันมีผลอย่างนั้นนะ แต่ถ้าทำใจไม่ได้มันยิ่งทุกข์ใจไป ๒ ชั้น ๓ ชั้น แต่ถ้าทำใจได้นะ ในเมื่อเหตุการณ์อย่างนั้น มีคนปองร้าย มีคนสร้างหลักฐาน สร้างหลักฐานจนศาลเชื่อ ตัดสินให้จำคุกโดยที่ไม่ได้ทำความผิดเลย มันยิ่งแปลกประหลาด

นี่พูดถึงว่า ในเมื่อเราไม่ได้คิดร้ายอย่างนั้น แล้วมันจะมีผลไหม

มันมีโดยสังคม โดยเรื่องโลก แต่เรื่องกรรมไม่มี

ฉะนั้น เข้าคำถาม “๑. คำข่งนั้นจะมีผลกับเราไหม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนที่ข่งเรา ขอบนั้งสมาธิ มีพลังจิตที่เข้มแข็ง ขณะที่เราไม่ได้นั่งสมาธิเลย”

กรณีนี้มันยิ่งน่ากลัวเข้าไปใหญ่เลยเนาะ พอเขาจะสาปข่ง เขานั่งหลับตานะ ยิงปากมูมมิบๆ ด้วย โอ้อโฮ! กลัวใหญ่เลย ถ้าเขานั่งหลับตาแล้วก็ปากมูมมิบๆ โอ้อโฮ! ตกใจ

มันดูได้ ๒ กรณี กรณีหนึ่งถ้าเขานั่งเป็นสัมมาสมาธิ คนที่นั่งสมาธินะ สีด สมาธิ ปัญญา ถ้ามีสิด พอถ้าจิตสงบเข้ามา เพราะมีสิดถึงเป็นสัมมาสมาธิ เพราะไม่มีสิด เวลาทำความสงบของใจ ทำความสงบของใจเข้ามา เห็นใหม่ อย่างเช่นที่เขาทำของ ทำของกันนี้เพราะอะไร เพราะว่าทำนั้นมันผิดสิดใจ มันผิดสิดเพราะอะไร เพราะเราไปทำร้ายเขา เราเบียดเบียนเขา เราทำให้คนเขาแตกแยก เราให้โทษกับเขา แล้วเราทำสมาธิไปทำไมนะ ถ้าทำสมาธิมามันก็เป็นมิจลสมาธิ มิจลสมาธิมันก็ให้ผลร้าย ให้ผลร้ายกับตัวเอง ให้ผลร้ายกับทุกๆ คนใจ

แต่ถ้าเรามีสัมมาสมาธิใช่ไหม เรามีสิดของเรา สิดคืออะไร เราสละมาทุกอย่างเลย มาทำบุญกุศลกัน เราสละทุกๆ อย่างเลย แล้วเราจะไปทำร้ายใคร ถ้าเราไม่ทำร้ายใครนะ ถ้าจิตมันสงบเข้ามาได้ มันมีสิด มีสมาธิ แล้วถ้ามันเกิดปัญญาขึ้นไปมันก็เป็นผลของมัน

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าเขาขอบนั้งสมาธิด้วย นั้งสมาธิ เขานั่งสมาธิเป็นมิจลหรือเป็นสัมมา แล้วเขานั่งสมาธิ นั้งสมาธิเพื่อทำไม เขานั่งสมาธิ แก้วแหวนเงินทองหามาเป็นสมบัติของเรา เราทำงานอาบเหงื่อต่างน้ำมา หาเงินเป็นสมบัติของเรา แล้วเวลาเราภาวณา เราจะเอาอึด

สมบัติ จะเอาสมบัติที่เป็นความจริง ออุปปธรรม ธรรมเหนือโลก ธรรมที่ทำให้หัวใจนี้มันมีที่พึ่งอาศัย แล้วพอทำสมาธิแล้วจะไปสาปแข่งคนอื่น จะไปทำร้ายคนอื่น มันขัดแย้งกันไง ถ้ามันไม่เป็น

ฉะนั้น นั่งสมาธิไม่นั่งสมาธิไม่สำคัญ ไม่สำคัญ นี่บอกยิ่งเขานั่งสมาธิด้วย เขามีพลังจิตที่เข้มแข็งด้วย...เข้มแข็งขนาดไหน เป็นเพชรนิลจินดาเลยไหม รู้ได้อย่างไรว่าเขาเข้มแข็งหรือไม่เข้มแข็ง นั่งสมาธิแล้วเป็นคนดีก็มี นั่งสมาธิแล้วไปทำลายคนอื่นก็มี แล้วมันมีจิตเข้มแข็งตรงไหน

พลังจิตที่เข้มแข็ง พลังจิตคืออะไร พลังจิต ถ้าเขามีพลังจิตแสดงว่าเขาจะต้องไม่โดนกิเลสโน้มน้าวไป ถ้าเขามีพลังจิตจริง เขาจะเป็นคนดี ถ้าเขามีพลังจิตจริง เขาจะไม่ทำอกุศล ถ้าเขามีพลังจิตจริง เขาจะไม่ยอมให้มารในหัวใจข่มขี่เขา

ไอ้ที่เขาไม่มีพลังจิตจริง ถ้าไม่มีพลังจิตจริง เขาถึงมาสาปแข่ง คนที่มีพลังจิตเขาจะสาปแข่งทำไม คนที่เขาทำขึ้นมาเขาเห็น เพราะคนทำสมาธิ ทำจิตสงบได้นะ ทำจิตสงบได้ คุณจิตสงบนี้ สุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี พอจิตมันสงบขึ้นมามันมีความมหัศจรรย์ มันมีคุณค่ามาก ถ้ามันมีคุณค่ามาก มันจะเอาสิ่งที่มีคุณค่าไปแลกกับการไปสาปแข่งคนอื่น การไปทำร้ายคนอื่นหรือ

มันมีคุณค่ามาก แล้วคุณค่าอย่างนี้เสริมต่อขึ้นไป มีสมาธิก็เกิดปัญญาขึ้น ปัญญาเนี่ยมันสามารถถอดถอนกิเลสเราได้เลย เห็นไหม ถอดถอนจากปุถุชนเป็นกัลยาณปุถุชน ถ้าเดินมรรคก็เป็นโสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล สกิทาคามีมรรค สกิทาคามีผล อนาคามีมรรค อนาคามีผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล เขาจะเป็นอริยบุคคลขึ้นมา แล้วเขาจะไปทำสิ่งที่ว่าทำความอกุศลอย่างนี้ได้ยังไง เขาไม่ทำอกุศลอย่างนั้น

ฉะนั้น สิ่งที่ว่า เราเองไปตื่นตื่นเอง เห็นแค่เขาทำนั่งขัดสมาธิหน้อยเดี๋ยวนี้กว่าเขานั่งสมาธิดีแล้วมีพลังจิตแล้วจะมาแข่งเร่อีกด้วย เห็นไหม โลกธรรม ๘ เราไปกว้านมาเผาผลาญเราเอง ถ้าเราไม่กว้านมาเผาผลาญเราเองนะ มันเรื่องของเขา เขาชอบนั่งสมาธิด้วย ก็สาธุ คนนี้เป็นคนดี คนดีนี่นะ เขาจะพยายามค้นคว้าหาความเป็นจริงในใจของเขา คนดีนะ เขาจะอยู่ของเขา เนกขัมมบารมี อยู่โดยเอกเทศ จะไม่เบียดเบียนใคร จะไม่ทำให้ใครเดือดร้อน เขาจะออกอยู่วิเวกของเขา นี่คนดี เครื่องหมายของคนดี ถ้าเขานั่งสมาธิ เครื่องหมายของคนดี แล้วคนดีจะไปทำอกุศลได้อย่างไร

ฉะนั้นว่าเขาจะได้แข่งหรือไม่แข่ง เราคิดไปเองหรือเปล่า ถ้าเราไม่ได้คิดไปเอง ถ้าเขาคิด เขาว่าอย่างนั้น มันก็เรื่องของเขา มันไม่เกี่ยวอะไรกับเราเลย มันไม่เกี่ยวอะไรกับเราเลย นี่ผลของการปฏิบัติไง

“คำแข่งนั้นจะมีผลกับเราไหม โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนแข่งชอบนั่งสมาธิ แล้วเราไม่ได้นั่งสมาธิเลย”

เราไปวิตกกังวลเอง ใครจะแข่งใครจะไม่แข่งขนาดไหน มันเป็นเรื่องของเขา ทีนี้มุมกลับ มุมกลับนะ แล้วไม่มีใครสรรเสริญเราบ้างเลยหรือ ไม่มีคนเขาบอกว่าเราเป็นคนดีบ้างเลยหรือ ไม่มีเพื่อนของเราชมเราบ้างเลยหรือ

เวลาโลกธรรม ๘ คำชื่นชมมันก็เหมือนลมพัดผ่านไป แต่คำติฉินนินทามันเจ็บแสบนัก เวลาใครติฉินนินทา เขามาคิดเป็นปี เวลาเขาชม คิดไม่ถึงวัน หายแล้ว นี่ก็เหมือนกัน คำที่ชื่นชมเราไม่มีเลยนะ คำมีแต่คนติฉินนินทานะ

ยกเว้นแต่เรา เรานี่คนค่ากันทั้งเมือง ไม่เกี่ยว ค่าไปเถอะ ยิ่งค่ายิ่งชอบ ค่าไปเถอะ พิสูจน์กัน ไม่สน โลกธรรม ๘ จะติฉินนินทาอย่างไรเชิญตามสบาย เชิญเลย ไม่สนเลย ถ้าเราไปสนของเขา คุณิ ธรรมเหนือโลกๆ ถ้าเอ็งเหนือโลกแล้วเอ็งจะไปตื่นตื่นอะไรกับเรื่องโลกๆ นี่ เรื่องโลกๆ นี่มันมีอะไร ไม่เห็นมีอะไรเลย ถ้าจิตใจของเอ็งต่ำอย่างนั้นแล้วเอ็งจะไปสอนใคร ถ้าจิตใจเอ็งจะสอนเขา เอ็งต้องมีจุดยืนของเอ็ง นี่มันเหนือ เหนือ โลกธรรม ๘ ใจ จะนินทา กาล จะทำอะไร เชิญ เชิญตามสบาย เอ็งรู้จริงหรือเปล่า

แต่ถ้าคนรู้จริงนะ คุณิ แก้วแหวนเงินทองตกอยู่ที่ไหน คนที่เขามีदानะ เขาเห็นว่า โอ้ย! นี่ทองแท้ อันนี้เพชร เขาเห็นของเขาเอง ความเป็นอยู่ของเรามันฟ้องเอง คนที่เขามีหุมีตาเขารู้ ไอ้คนที่หูตาบอดนั้นมันก็กรรมของสัตว์ ถ้าหูตาฝ้าฟางอันนั้นก็ช่วยไม่ได้ ช่วยอะไรไม่ได้หรอก ก็หูตาเขาเป็นแบบนั้น แต่ถ้าหูตาเขาสว่างใสวนะ เขารู้เองๆ นี้ผู้ใดปฏิบัติกรรมสมควรแก่กรรม นี้ข้อที่ ๑

ข้อที่ ๒ “คนที่แข่งเราจะได้ผลที่ตนเองชอบแข่งคนอื่นหรือไม่ เช่น เขาแข่งให้คนโดนรถชน แล้วคนแข่งจะได้รับผลอย่างนั้นหรือไม่”

อันนี้มันเป็นที่เราคิดไปเอง เราคิดไปเองไ้ว่าคนสาปแข่ง ไอ้ที่มันก็เหมือนกับคนที่ว่า เขาจริตนิสัยเป็นแบบนั้น คนชอบปลั่งอุทาน อุทานเรื่องอะไรก็แล้วแต่ นี่เขาแข่งให้รถชนแข่งอะไร ถ้าพูดอย่างนี้เราบอกว่า โทษนะ ผู้หญิงเอะไ้

มันเรื่องของผู้หญิงมั่ง ผู้หญิงเขาชอบพุดกันอย่างนั้น เรื่องของผู้หญิง เรื่องของผู้หญิง ก็ต้องดิฉินนินทากันไป แต่เขาแข่งอย่างใดก็เรื่องของเขา ถ้าเราไม่มีเวรไม่มีกรรมมันมีไม่ผล อย่างนั้นหรือ ถ้ามันมีเวรมีกรรมต่อมา อุบัติเหตุมันมีอยู่ตลอดเวลา ถ้าอุบัติเหตุ อะ อังค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงสอนไว้ สอนว่า “ภิกษุทั้งหลาย เธอจงพิจารณาสังขารด้วยความไม่ประมาทเถิด”

ถ้าเราไม่ประมาทพลังผลอกกับชีวิตของเรา คนนะ มีสติปัญญาไม่พลังผลอกกับชีวิตนะ ให้อะไรเรื่องอุบัติเหตุ ให้อะไรเรื่องต่างๆ มันน้อยมาก ฉะนั้น สิ่งที่ว่ารถชนๆ อะไรนี่ พอรถชนปั๊บ มันเหมือนเลยนะ พอรถชน ไปไหนรถมันจะวูบมาหาเราตลอดเลย มันหวั่นไหวไปหมด ถ้าปกติก็ไม่มีเป็นไรนะ พอเขาบอกนี่รถจะชนนะ เห็นรถมา ตกใจไปก่อน เขาขับมา เราก็ก็นั่นนั่นกับเขา มันคืนคืนกับเขาไปเอง

“แล้วคนแข่งจะได้รับการอย่างนั้นไหม”

อันนี้น่าสนใจ เราให้ร้ายแก่เขา เราให้ร้ายแก่คนอื่น ความร้ายเข้าถึงตัวเรา เราให้ร้ายแก่คนอื่นนะ คูตี สัปแช่งเขาๆ แล้วเวลาตัวเองประมาทพลาดพลังไปมันก็จะไปโดนอย่างนั้นนะ เวลาตัวเองจะไปโดนอย่างนั้น นั่นนะมันถึงจะเห็นโทษของมัน ถ้าเห็นโทษของมันแล้วนะ เพราะอะไรรู้ไหม ถ้าใครเกิดอุบัติเหตุรถชนหรืออุบัติเหตุอย่างไรรู้เรื่องเวรเรื่องกรรม เรื่องความประมาท เรื่องอุบัติเหตุ นั่นเรื่องหนึ่ง

แต่ถ้าเราคิดเจตนาให้คนอื่นเป็นอย่างนั้นๆ เราให้ร้ายกับเขาตลอดไปเลย จิตใจของเรา มันมีดีคำอย่างนั้นไปเลยหรือ แล้วพอมันมีดีคำอย่างนั้นไปแล้ว ถึงเวลาแล้วมันขาดสติ เวลาเราพลาดพลังไป เราจะไปโดนของเราเอง เพราะอะไร เพราะเราพลาดพลังของเรา เราขาดสติของเราไปเอง อันนั้นอีกเรื่องหนึ่ง ฉะนั้น กรณีอย่างนี้มันเป็นคนที่จิตใจต่ำ จิตใจปานกลาง จิตใจสูงส่ง

จิตใจสูงส่ง คูตี มูลนิธิร่วมกตัญญูทำไมเขาเสียสละกันล่ะ เขาเสียสละกัน จิตใจของเขา จิตใจเขาเป็นสาธารณะ เห็นไหม คนที่จิตใจเขาสูงส่งเขาจะช่วยเหลือเจือจานคนอื่น เขาป้องกันอุบัติเหตุ ถนนหนทางที่ไหนชำรุดเสียหาย เขาจะไปซ่อมแซมให้ ที่ไหนชำรุดเสียหาย เขาจะเอาธงไปปักไว้เลย ตรงนี้เป็นหลุมเป็นบ่อนะ คนที่จิตใจเขาเป็นคนดี เขาปรารถนาดีกับคนอื่น เขาปรารถนาดีกับผู้อื่น นั่นนะจิตใจเขาสูงส่ง

จิตใจปานกลางเขาก็บอกว่า เออ! ไม่ใช่เรื่องของเรานั่นเรื่องของเขา ไม่รับผิดชอบอะไรเลย

จิตใจของคนที่ต่ำทราม เวลารอดมา เขาเอาถั่วเขียว เอาน้ำมันไปราดไว้ให้รถคว่ำชะ เขาจะได้ผลประโยชน์

จิตใจของคนนะ จิตใจของคนมันเลวทรามมันก็มี จิตใจคนปานกลาง จิตใจคนที่มีเมตตา เขาทำเพื่อประโยชน์ก็มี แล้วจิตใจแบบนี้ จิตใจดวงเดียว เดียวดีเดียวร้ายมันก็เป็นแบบนี้เหมือนกัน ถ้าเป็นแบบนี้

กรณีนี้มันเป็นแบบว่าเป็นวาระ ถ้าเขาคิดไม่ดี คิดไม่ดีก็เรื่องของเขา แต่ถ้าวันไหนเขาลำนึกได้ เห็นไหม นี่เรื่องกรรม กรรมดี กรรมชั่ว ถ้ามารมันมาครอบงำ เขาคิดร้าย ถ้าธรรมะเข้ามาสู่ใจ จิตใจเขาสูงส่งขึ้น สิ่งที่เขาทำมาเขาเสียใจ เราไม่ควรทำสิ่งนี้เลย เราเคยทำสิ่งที่ไม่ดีมามากแล้ว ต่อไปนี้เราจะเป็นคนดี เราจะทำเพื่อสังคม เราจะทำเพื่อส่วนรวม ถ้าจิตใจเขาเปลี่ยนแปลงไปมันก็เป็นไปได้ ถ้ามันเป็นไปได้ มันก็เป็นประโยชน์กับคนคนนั้น มันก็เป็นประโยชน์กับสังคม เราคิดของเราอย่างนี้สิ ไม่ใช่ว่ามันจะอยู่อย่างนั้นเลย ให้เชื่อกกรรมๆ เชื่อผลของกรรม ฉะนั้น จิตใจคนมันเปลี่ยนแปลงได้ เราทำความดีของเราไป ถ้าเขาคิดของเขาอย่างนั้นก็เป็นเรื่องของเขา

ฉะนั้น เขาบอกว่า “เพราะหนูสงสัยว่า ระหว่างกรรมดีกับคำสาปแช่ง อันไหนจะส่งผลมากกว่ากัน”

คำว่า “ส่งผลมากกว่ากัน” มันต้องแบบว่าต้อง ๒ ฝ่ายตอบสนองไง ยิ่งอาฆาตเค้นกันแล้วทำลายต่อกัน ผลมันก็รุนแรง แต่ถ้าเราโหด เราไม่ทำอะไรเลย เขาทำเราฝ่ายเดียว มันยิ่งแรงเข้าไปใหญ่สำหรับเขา แต่เราไม่มีสิ่งใดเลย เราก็แค่รับวิบาก คือรับสิ่งการกระทำของเขา แต่ถ้าเราไม่มีสิ่งใดเลย เราอุทิศหมด เราปล่อยหมด เราให้เขาหมด เราทำดีของเรา องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดา องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นตัวอย่าง เป็นพระโพธิสัตว์เสวยสละมา ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย จึงมีอำนาจวาสนา อำนาจวาสนาคือบารมีนะ

อำนาจวาสนาคือบารมี คือโอกาสเท่านั้นเอง แต่เวลาองค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าออกปฏิบัติค้นคว้า นั่นนะผลการกระทำความจริงอันนั้นนะ บุพเพนิวาสานุสติญาณ จุตูปปาตญาณ อาสวกขยญาณ สัจจะความจริงอันนั้นเกิดในใจขององค์กรสมเด็จพระสัมมาสัม

พุทธเจ้าถึงเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ขณะได้เกิดเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ ได้สร้างอำนาจวาสนามา บารมีเต็ม แต่บารมีเต็มก็คือบารมี แต่เวลาปฏิบัติขึ้นไปเป็นความจริงขึ้นมาแล้วมันถึงเป็นความจริงขึ้นมาในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้ววางธรรมวินัยนี้ไว้

แล้วเราเกิดมาท่ามกลางพระพุทธศาสนา ฉะนั้น เราเชื่อใจ เพราะมีร่องมีรอย มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นตัวอย่าง มีครูบาอาจารย์ปฏิบัติเป็นตัวอย่าง ฉะนั้น ทำกรรมดี แล้วกรรมปัจจุบัน กรรมอดีต กรรมปัจจุบัน กรรมอนาคต

เพราะเมื่อดีขึ้นมา การทำมามันเป็นพันธกรรมของจิต จิตที่ดีมา สร้างสมบารมีมา เกิดเป็นคนก็คนที่ดี จิตที่ปานกลางมาเกิดเป็นคนก็เป็นคนปานกลาง จิตที่เกิดมานะ เกิดเป็นคน เกิดเป็นคนที่ดีทำกรรม มีอำนาจวาสนาเกิดเป็นคน แต่ได้ความพึงใจมา ความอาฆาตมาดร้ายมา เกิดมาก็ยังเกิดมาทำลายๆ ทำลายต่อไป เห็นไหม นี่ไง เกิดเป็นคนเท่ากัน แต่ใจไม่เหมือนกัน ฉะนั้น เราเอากรรมปัจจุบัน เราได้เกิดเป็นคนแล้ว แล้วมีกรรมปัจจุบัน

ฉะนั้น สิ่งที่ได้ประสบมา สิ่งที่เขามีการกระทบกระทั่งขึ้นมา ปล่อยเขาไป แล้วยึดธรรมะ รัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นแก้วสารพัดนึก เป็นที่พึ่ง เป็นที่พึ่งที่อาศัย แล้วพยายามหาที่พึ่งอันนี้เป็นของเราให้ได้ ถ้าทำที่พึ่งของเราได้ เราจะเป็นประโยชน์กับเรา อันนี้พูดถึงคำสาปแช่ง

คำถามนี้สิ

ถาม : เราจะรู้ได้อย่างไรคะว่าเราควรจะฝึกแบบเจโตวิมุตติหรือปัญญาวิมุตติ อะไรที่จะเป็นตัวชี้บอกให้เราได้ทราบคะ

ตอบ : การที่จะปฏิบัติแบบเจโตวิมุตติ ปัญญาวิมุตติ การประพฤติปฏิบัติของเรา เราต้องการปฏิบัติของเราเพื่อพยายามจะฝึกหัดใช้ปัญญาให้จิตใจของเราให้มีคุณธรรม ให้เป็นธรรม ให้เป็นธรรมขึ้นมา ถ้าเป็นธรรมขึ้นมา จะเป็นธรรมขั้นใดก็ได้ ขอให้ได้มีธรรมเป็นที่พึ่ง ถ้ามีธรรมเป็นที่พึ่งนะ มีธรรมความเป็นจริงในหัวใจของเราเป็นอกุศลธรรมแล้ว สิ่งนี้มันจะทำให้เราวางใจได้ว่าการเวียนว่ายตายเกิดของเรามันจะไม่ไปตามวัฏฏะ แต่มันมีคุณธรรมให้เป็นที่พึ่ง

ฉะนั้น เวลาปฏิบัติขึ้นมามันปฏิบัติให้เป็นความจริงขึ้นมา พอเป็นความจริงขึ้นมาแล้ว ที่นี้ในพระพุทธศาสนา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตั้งเอตทัคคะ ๘๐ องค์ เอตทัคคะ ๘๐

องค์คือพระอรหันต์ที่มีความชำนาญแต่ละแนวทาง ที่นี้พระอรหันต์ที่มีความชำนาญแต่ละแนวทางมีจุดเด่นแต่ละแนวทาง ฉะนั้น เวลาปฏิบัติไป เขาบอกว่า เราจะปฏิบัติเป็นเจโตวิมุตติ หรือปัญญาวิมุตติ

คำว่า “เจโตวิมุตติ” เจโตวิมุตติเป็นแนวทางของพระโมคคัลลานะ พระโมคคัลลานะมีฤทธิ์มีเดช เพราะอะไร เพราะใช้สมาธิมันถึงเป็นเจโตวิมุตติ เพราะมีสมาธิ เอาสมาธิเป็นตัวฐาน เวลาเกิดปัญญาขึ้นมามันก็มีมรรค ๘ เหมือนกัน แต่สมาธิเป็นตัวนำ มีหลักเป็นตัวนำ

พระสารีบุตร พระสารีบุตรมีปัญหาเยอะ พอมีปัญหาเยอะ มีความสงสัยมาก เวลาพระสารีบุตร พระโมคคัลลานะเป็นสหายต่อกัน แล้วปรารภด้วยกัน ปรารภว่าเป็นพระอัครสาวกด้วยกัน ฉะนั้น เวลาพระสารีบุตรไปเจอพระอัสสชิ พระอัสสชิเทศน์ **เย ธมมาฯ** ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ เราต้องดับที่เหตุนี้ พระสารีบุตรเป็นพระโศคาบัน เอาหลักธรรมนี้ไปบอกพระโมคคัลลานะ พระโมคคัลลานะได้ฟัง ได้ใช้ปัญญาไตร่ตรองตามก็ได้เป็นพระโศคาบันด้วยกัน นี่พูดถึงว่าต้นทุนเป็นพระโศคาบันด้วยกัน

ที่นี้ก็เลยลาสัญญาชัยไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไปขอบวชกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พอบวชเสร็จแล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนพระโมคคัลลานะ ๗ วันได้เป็นพระอรหันต์ พระสารีบุตรยังไม่ได้เป็นเพราะปัญญามาก บอกอะไรมา บอกสิ่งใดมาก็ใช้ปัญญามาก มันยังไม่เชื่อ ยังไม่ลงใจ พิจารณายู่นนั่นนั่น พิจารณาไม่ลงใจ ต้องสอน ไปครั้งสุดท้ายไปอยู่ที่ถ้ำเขากิษฌณภู หลานพระสารีบุตรจะมาต่อว่าเอาพระสารีบุตรมาบวชใจ ว่าไม่พอใจ แต่ก็ไม่กล้าพูด ก็เลยบอกว่า ไม่พอใจสิ่งนั้น ไม่พอใจสิ่งนี้

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “ถ้าเธอไม่พอใจสิ่งใดๆ เธอต้องไม่พอใจอารมณ์ความรู้สึกของเธอด้วย เพราะอารมณ์ความรู้สึกก็เหมือนวัตถุ”

เหมือนวัตถุเลย ถ้าคนภาวนาเป็น อารมณ์ความคิดนี้เหมือนวัตถุเลย “เพราะอารมณ์ความรู้สึกของเธอก็เหมือนกับสิ่งที่เธอไม่พอใจนั้นอันหนึ่ง เธอก็ต้องไม่พอใจอารมณ์ของเธอด้วย”

พระสารีบุตรพดองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ เป็นพระอรหันต์ขึ้นมาเลย นี่ปัญญาวิมุตติ มันใช้ปัญญาเป็นตัวนำ

ฉะนั้น เจโตวิมุตติ พุทโธๆ ครูบาอาจารย์เราส่วนใหญ่พุทโธ พุทโธๆ เป็นเจโตวิมุตติ เจโตวิมุตติใช้สมาธิ ใช้สมาธิเป็นตัวฐาน แล้วสมาธิ ตัวจิตออกไปเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต

เห็นธรรมตามความเป็นจริงแล้วพิจารณาไป นี่เป็นเจโตวิมุตติ เพราะสมาธิเป็นตัวนำมันจะเห็นภาพเห็นต่างๆ

แต่ถ้าเป็นปัญญาวิมุตติ ส่วนใหญ่ที่เป็นปัญญาวิมุตติ ส่วนใหญ่แล้วพุทโธไม่ค่อยได้ พุทโธแล้วก็ไม่ลง พุทโธแล้วก็ปวดหัวอยู่ นี่ พุทโธแล้วเครียด เป็นสมาธิไม่ได้สักที แล้วเมื่อไหร่จะได้วิปัสสนาสักที นี่พุทโธไม่ลง

อันนี้เขาเรียกจริต สัทธาจริต โดยพื้นฐานสมัยที่หลวงปู่มั่นท่านสอน ท่านเทศนาว่าการ ส่วนใหญ่แล้วคนเชื่อมั่นในหลวงปู่มั่นมาก ความเชื่อมั่นนั้นเป็นสัทธาจริต สัทธาความเชื่อมั่นมันเป็นเอกภาพ จิตใจนี้มันไม่ล่องแล่ง มันพุทโธๆ ได้ชัดเจน มันจะเป็นพุทโธขึ้นมาได้

แต่ในปัจจุบันนี้โลกเจริญ โลกเจริญนะ มนุษย์มีการศึกษา พอมนุษย์มีการศึกษา มนุษย์เป็นปัญญาชน พอเป็นปัญญาชนมันเกิดทิฎฐิ ปัญญามาก ใครพูดอะไรก็ไม่เชื่อ “เฮ้ย! เชื่อไม่ได้ เราเป็นคนมีปัญญา เราเป็นปัญญาชน”

หลวงตาท่านบอกว่า ไอ้พวกชนคะ ชนแหล็ก ไอ้พวกปัญญาชนนี่ชนแหล็กเลย เพราะปัญญาชน ชนทุกประเด็น ชนทุกปัญหา มันเลยพุทโธไม่ได้ “พุทโธมันไม่มีปัญญา พุทโธนี้มันกดไว้หลายๆ มันสงสัย พุทโธไม่ได้ เฮ้ย! พุทโธมันไม่ลง ไม่ลง อยากรู้ก็ไม่ลง” มันจะชนนะ มันชนคะเลย ปัญญาชน

ถ้าปัญญาชนนี้ต้องเป็นปัญญาอบรมสมาธิ เพราะจริตของปัญญาชน ถ้าปัญญาชนปัญญาอบรมสมาธิหมายถึงว่าอารมณ์ความรู้ตึกนึกคิด อารมณ์เรามันจับอารมณ์ มีสติจับอารมณ์ เอ็งคิดเรื่องอะไร คิดทำไม คิดแล้วเจ็บช้ำน้ำใจ แล้วเอ็งทำไมโง่คิด คิดแล้วก็คิดอีก ไล่ตามไป นี่คือปัญญาอบรมสมาธิ

ถ้าปัญญาอบรมสมาธินี้จิตสงบใหม่ สงบ แต่ไม่ลงลึกแบบพุทโธ ถ้าพุทโธมันจะลงวิบลงลึก ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ มันลงของมันเต็มที่แล้ว แล้วเต็มที่แล้วมันมีความสุขมาก แล้วมีความสุขมาก ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์ เวลาจิตมันลงแล้วถ้าจิตของคนออกรู้ต่างๆ มันก็เกิดทิฎฐิเกิดมานะ ฉะนั้น เวลาครูบาอาจารย์ที่จะสั่งจะสอน ครูบาอาจารย์ต้องเป็นจิตชนิดนี้มันมีอาการอย่างไร จิตชนิดนี้มันมีทิฎฐิมานะอย่างไร จิตชนิดนี้มันส่งออกไปแล้วมันไปรู้อะไร พอสิ่งที่ไปรู้แล้วมันยึดไม่ยึด ถ้ารู้แล้วมันวาง จิตชนิดนี้รู้แล้ววาง จิตชนิดนี้มี

ประโยชน์ นี้ไม่มีเหมือนกัน ลายนิ้วมือของคนไม่เหมือนกัน ลายนิ้วมือป้อมแล้วไม่เหมือนกัน
 เลย จริตของคนไม่มีเหมือนกัน

เราพูดบ่อยจนคนเอาไปพูดต่อว่า พระอรหันต์ล้านองค์ก็ล้านชนิด ไม่มีเหมือนกัน
 พระอรหันต์ไม่มีเหมือนกัน ถ้าเหมือนกัน ลายนิ้วมือเทียม

พระอรหันต์ไม่มีเหมือนกัน แต่สะอาดบริสุทธิ์เหมือนกัน เป็นพระอรหันต์เหมือนกัน
 แต่ไม่เหมือนกัน ถ้าเหมือนกัน วิทยานิพนธ์นั้นลอกมา วิทยานิพนธ์แต่ละคนไม่เหมือนกัน ไม่
 เหมือนกัน ฉะนั้น พอไม่เหมือนกัน เวลาทำไป ทำตามนั้น

ฉะนั้น ครูบาอาจารย์ถ้าภาวนาเป็นจะรู้ประเด็นนี้ แล้วรู้ประเด็นนี้จะแก้จิตของแต่ละ
 คนแตกต่างกันไปเฉพาะ เหมือนหมอให้ยาเฉพาะโรค ไม่ใช่ครูพักลักจำ มาเถอะ ผู้ยาทั้งหมด
 เอ็งกินหมคนี่หาย เอ็งกินหมคนี่ นียารักษาโรค ไม่รู้โรคอะไร กินเลย หาย แต่ถ้าเป็นหมอนะ
 เขาให้เฉพาะๆ

ฉะนั้น ถ้าเป็นเจโตวิมุตติจะเป็นแบบนี้ ถ้าเป็นปัญญาวิมุตติใช้ใหม่ ปัญญาวิมุตติมันก็
 พิจารณาเข้าไป ใช้ปัญญาอบรมสมาธิมันหยุด แต่แป็บเดียวคิดอีก แป็บเดียวคิดอีก แต่ถ้ามี
 สติปัญญาเร็วเข้ามันจะเลาะทัน พอทันปั๊บ คุณความคิดมันคิดออกไปได้มันก็เป็นเฉพาะจิต
 ล้วนๆ ที่เป็นปัญญาอบรมสมาธิ

ปัญญาอบรมสมาธิ เราจะบอกว่ามันไม่หลงลึก มันไม่หลงลึก แต่ถ้าสติปัญญามันพร้อม
 มันมันคง พอมันคงได้ มันจะออกรู้ ออกรู้เหมือนกัน ออกรู้สติปัญญา ๔ เหมือนกัน เห็นกาย
 เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม

ที่ว่า จิตเห็นจิต ที่คูจิต คูจิตจนจิตเห็นจิต จิตเห็นจิต จิตส่งออกทั้งหมดเป็นสมุทัย ผล
 ของการส่งออกเป็นทุกข์ จิตเห็นจิตเป็นมรรค ผลของการที่จิตเห็นจิตเป็นนิโรธ ชัดเจน นี้
 ปัญญาวิมุตติ

ชัดๆ เป็นหมดเลยถ้าจิตพิจารณาปัญญาอบรมสมาธิจนจิตมันสงบแล้วเห็นอาการของ
 จิต จิตเห็นจิต จิตเห็นจิตก็เห็นอะไร เห็นอารมณ์ เห็นขั้น เห็นกาย อย่างนี้เป็นวิปัสสนา
 วิปัสสนาไป ผลของมัน นิโรธๆ ผลของมัน นิโรธคือการดับทุกข์ นี่คือนิโรธวิมุตติ

พูดเสียไกลเชียว คำถามเขาถามว่า “แล้วอะไรที่เป็นตัวชื่อบอกล่ะ” คำถามมันอยู่ตรงนี้
 คำถามมันอยู่ตรงว่า “แล้วอะไรจะเป็นตัวบอกล่ะ”

ตัวบอกนะ ทั้งเจโตวิมุตติและปัญญาวิมุตติ มันมีอยู่ในอารมณ์ อยู่ในจิตตินิสัยของคน โดยทั่วๆ ไป ฉะนั้น เวลาเราพุทโธๆ พุทโธคือพุทธานุสติ แล้วถ้าเราเป็นปัญญาชน ก็เลสมัน บอกว่า “มึงนี่โง่ อะไรๆ ก็พุทโธ พุทโธมันก็แค่คำบริกรรม พุทโธมันก็คำบ่น แล้วมันจะมีอะไรล่ะ เบื่อฉิบหายเลย”

มันก็ใช้ปัญญาได้ ถ้าใช้ปัญญาไป พอปัญญามันหยุด ใช้ปัญญาไป ถ้าใช้ปัญญา ปัญญา ก็อะไร ปัญญาคือสติ สติปัญญามันตามความคิด จับความคิดแล้วพิจารณา พอมันปล่อยแล้ว มันก็หยุด หยุดแล้วทำอย่างไรต่อ มีคนถามอย่างนี้เยอะมากเลย ทำอย่างไรต่อ

ก็พุทโธต่อไง พอจิตมันปล่อยแล้วมันทรงตัวไม่ได้ จิตนี้มันเหมือนน้ำใสที่มันไม่มีสีมีแสง ไม่มีใครรู้ว่ามันมีอะไรอยู่ ถ้าใสใสไปมันก็จะรู้ว่ามีน้ำนั่นสีอะไร ถ้าคิดเป็นอารมณ์ขึ้นมา พอเราคิดปั๊บมันก็มีความรู้สึกขึ้นมา พอไม่คิดปั๊บมันก็เป็นธาตุรู้ มันทรงตัวไม่ได้ ก็พุทโธต่อไป

เห็นไหม ถ้าใช้ปัญญาอบรมสมาธิแล้วถ้ามันหยุด เราก็พุทโธต่อไป พอพุทโธมันพุทโธไม่ได้ก็อีกแล้ว มันเครียดอีกแล้ว ก็กลับมาปัญญาอบรมสมาธิ มันใช้เกี่ยวเนื่องกันได้ แต่อยู่ที่จังหวะ อยู่ที่จังหวะใช้ตอนไหน ใช้อย่างไร

ที่เราทำกันไม่เจริญก็ตรงนี้ไง ทำแล้วไม่ต่อเนื่อง ใช้ตอนไหน ใช้อย่างไร มันใช้ไม่เป็น มันใช้ไม่ถูก เวลาเขาจะให้ใช้มัน มันก็ใช้ก่อน เวลาเขาจะให้ใช้ก่อน มันก็ไปใช้แล้ว มันใช้ไม่ถูกจังหวะมันสักทีหนึ่ง แล้วมันก็เลยไม่ได้ผลไง แต่เราสังเกตให้ดี แล้วทำของเราไปให้ดี

เขาถามว่า “อะไรเป็นตัวชี้บอก”

ตัวชี้บอกคือไม่ฟุ้งซ่าน ตัวชี้บอกคือทำแล้วเกิดปีติ ทำแล้ว คำว่า “ปีติ” คือความสุขใจ มีความอิ่มเอิบ มีความพอใจ นี่ตัวชี้บอก ตัวชี้บอกคือผลไง ตัวชี้บอกคือว่าเรากินข้าวแล้วเรา อิ่มไง เรากินข้าวแล้วเราไม่หิวกระหายไง

ถ้าเรากำหนดใช้ปัญญาอบรมสมาธิหรือใช้พุทโธ ตัวชี้บอกคือจิตมันสงบไง ตัวชี้บอกคือมันไม่คืนรนไง ตัวชี้บอกคือมันไม่เร่าร้อนไง นี่คือตัวชี้บอก

นี่มันเร่าร้อนๆ พอมันกำหนดแล้ว เออ! เย็นลงเว้ย เออ! สบายขึ้น นี่ตัวชี้บอกที่เรา มาแล้ว แต่ได้มากหรือไม่ได้มากมันต้องมีอุบายต่อเนื่องไป

ทีนี้ตัวชี้บอก ถ้าตัวชี้บอก อยากให้หลวงพ่อบอกมาเลย

ถ้าหลวงพ่อบอกมาเลยก็ต้ององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อนาคตังสญาณของ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะรู้ว่าสัตว์นี้เกิดมาจากอะไร สัตว์ตัวไหนมันสร้างเวรสร้าง กรรมมาอย่างใด สร้างเวรสร้างกรรมมาอย่างใดท่านถึงจะให้อุบายตรงกับจริตนิสัยนั้น

แต่สาวกสาวกคะ คนที่มีอำนาจวาสนาที่สุดต้องหลวงปู่มัน หลวงปู่มันรู้ แต่ครูบา อาจารย์ของเราบารมีมันแตกต่างกันไป แค่บอกเหตุบอกผลก็จะเป็นจะตายอยู่แล้ว บอกเหตุ บอกผลมันยังบอกว่าหลวงพ่อบีบมันเลย หลวงพ่อบ่นทุกวันเลย

นี่ขนาดบอกเหตุบอกผลมันนะ แล้วจะไปบอกจริตนิสัยมันอีก

บอกว่า “รู้ได้อย่างไร รู้ได้อย่างไร” มันเถียงเลย “รู้ได้อย่างไร รู้ได้อย่างไร”

คนเรานะ อุบายของหลวงปู่มันท่านถึงบอกว่า ท่านจะพูดจะบอกใครท่านจะบอกเป็น อุบาย ถ้าบอกตรงๆ นะ กิเลสมันต่อต้าน แล้วถ้าต่อต้านแล้วมันจะเป็นผลเสียกับผู้รับ เพราะ ผู้รับ ถ้าเราหลงใหลไปกับสิ่งใด เราก็ไม่รู้ว่าจะหลงใหล ถ้าไปบอกว่ามันหลงใหลสิ่งนั้น

“ไม่ได้หลง”

นี่มันยึด ๒ ชั้นแล้ว พอไม่ได้หลง มันปฏิเสธ แล้วมันก็ยึดเข้าไปอีกชั้นหนึ่งไง ตัณหา ช้อนตัณหา การแก้จิตนี้แสนยาก แล้วคนจะแก้จิตต้องมีอุบาย คนแก้จิตรู้ว่าจิตของเราว่า จะหลุดพ้นออกมาแต่ละช่วงๆ มันหลงใหลอย่างไร มันยึดติดอย่างไร แล้วเราผ่านมามีใครคอย สะกิด มีใครคอยบอก หรือไม่มีใครสะกิด ไม่มีใครคอยบอก แต่กว่าเราจะรู้เองได้ กว่าที่จะรู้เอง ได้ กว่าจะมาคำนึงถึงว่าตรงนี้มันเป็นปัญหา เกือบเป็นเกือบตาย แล้วจะไปบอกเขา ใครจะเชื่อ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทอคุณพระเลย “ใครจะรู้ได้อย่างไร ใครจะรู้ได้ อย่างไร” ไม่มีใครรู้ได้หรอก แต่ก็รู้ได้ แต่ยากหนีบหายเลย แต่ทำได้

นี่จะบอกว่าตัวชี้บอกใจ “หลวงพ่อ แล้วอะไรเป็นตัวชี้บอกล่ะ”

ตัวชี้บอกคือเราทำแล้วมันราบรื่น ทำแล้วมันเป็นไปได้ แล้วพอราบรื่นแล้ว กิเลสพอมัน โคนธรรมะหรือโคนความเพียรของเราไปแผดเผามันนะ ประเดี๋ยวมันช้อนกลกลับมาแรงกว่าอีก

กิเลสพอมันแพ้แล้วนะ หรือว่าพอสงบได้แล้วเราทำต่อไป สังเกตได้ไหมเวลาคนภาวนาพอจิตสงบแล้วจะทำครั้งที่ ๒ ทำยากกว่าครั้งแรก แล้วครั้งต่อไปยิ่งยากขึ้นไปอีกนะ นั่นละกิเลสมันรู้ทัน พอกิเลสมันรู้ทันแล้วมันก็ต้องพลิกแพลงนะ

โธ่! ครูบาอาจารย์ท่านจะพลิกแพลง นักปฏิบัติเราอดนอนผ่อนอาหาร มุมนานะ โธ่ พวกเราก็ “อืม! ทำไมต้องทำขนาดนั้น อืม! ทำไมต้องทำขนาดนั้น”

ก็เอ็งไม่รู้จักกิเลส เอ็งไม่เคยเห็นของจริง พวกเอ็งเห็นแต่ตัวหนังสือ แล้วก็คนบอกว่า “ทำง่ายๆ โธ่! ของอย่างนี้ทำสะดวกมาก” เอ็งก็เห็นแต่ตัวหนังสือ แล้วคนที่มาสอนเอ็งก็โกหกมดเท็จทั้งนั้น

แต่ถ้าเป็นความจริง หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านเห็นกิเลส ท่านสู้กันมา ท่านถึงให้ หลวงตาบอกว่า นิวเคลียร์ นิวตรอน ท่านให้อาวุธ ให้สติให้ปัญญา พระณรมาเดิน เซ่อๆ หลวงปู่มั่นท่านดำเลย ซากศพเดินได้ นี่ซากศพเดินได้ ไม่ใช่คน ซากสตินี้ เพราะอะไร เพราะท่านรู้ว่ากิเลสมันรุนแรงขนาดไหน ถ้าครูบาอาจารย์ที่เป็นจริง อู้ฮู! ท่านให้อาวุธ ให้ทุกๆ อย่าง

แต่ถ้าเราไปเจอไอ้พวกกะล่อนปลิ้นปล้อน “เอ็งนอนอยู่ที่นี่ เดี่ยวพรุ่งนี้เอ็งก็เป็นพระอรหันต์ เอ็งนอนสบายๆ ไม่ต้องทำอะไร เพราะนิพพานมันมีอยู่แล้ว เอ็งอยู่เฉยๆ เดี่ยวเอ็งก็ได้ เป็นพระอรหันต์ เพราะเอ็งมีสามัญสำนึกแล้ว เอ็งจะค้นหาพระอรหันต์ของเอ็งแล้ว เดี่ยวเอ็งก็ได้” นี่มารยาสาโดยเป็นแบบนี้ เพราะอะไร

เพราะเขาไม่ได้เผชิญกับความจริงมา เขาไม่ได้เผชิญซึ่งหน้ากับกิเลสมา เขาไม่เคยเผชิญหน้ากับกิเลส เขาไม่ได้ต่อสู้กับมันมา เขาไม่รู้หรือว่ามันรุนแรง มันหนักหนาสาหัสสาครรจ์แค่ไหน แต่ครูบาอาจารย์ของเรา รู้ ครูบาอาจารย์ของเราทำมาแล้ว

นี่เขาถามว่า “แล้วอะไรเป็นตัวชี้บอกล่ะ”

ตัวชี้บอกละก็ผลที่เราปฏิบัติที่มันเป็นไปได้ แล้วถ้าเจอโศกวิมุตติหรือปัญญาวิมุตติ ถ้าเรามีสติมีปัญญา มันจะส่งเสริมกัน มันไม่ใช่แยกกันเด็ดขาด มันไม่ใช่แยกกันเด็ดขาดแล้วทำเฉพาะอย่าง แต่ถ้าเราปฏิบัติมันจะส่งเสริมกัน เช่น ทำช้ายและทำขวาเดินไปพร้อมกัน ช้ายก้าว ขวาก้าว ช้ายก้าว ขวาก้าว มันก็จะเจริญก้าวหน้าไปพร้อมๆ กัน เพียงแต่เราหาช่องทาง

เพียงแต่บอกว่าพอมิเจโตวิมุตติ มีปัญญาวิมุตติ ก็เอาช่องไหนที่มันสะดวกไป จะเอาช่องไหนที่มันจะสไลด์เข้าไปเลยไป มันก็เลยไม่เจอทั้ง ๒ ข้าง แต่ถ้ามันขยันหมั่นเพียรมันจะส่งเสริมกัน ทำคุณงามความดีต่อเนื่องกันไป ปฏิบัติมีความเพียรชอบ ทำความชอบไป มันก็จะ เป็นประโยชน์กับเรา

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับครูบาอาจารย์ของเราบอกว่า มนุษย์จะล่วงพ้นทุกข์ด้วยความเพียร ความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะ

มันเป็นมรรคองค์หนึ่งในมรรค ๘ ความเพียรชอบ ความเพียรชอบเป็นมรรคองค์หนึ่ง ความเพียร ความวิริยะ ความอุตสาหะเป็นความเพียรชอบ แล้วชอบในอะไร ชอบ ปัญญาชอบ งานชอบ ระลึกชอบ สติชอบ ฉะนั้น เราต้องชวนขวยประพฤติปฏิบัติของเราให้เป็นความจริงของเรา ถ้าเป็นความจริง นี่ก็ตัวชี้บอก เอวัง